

Natuurbescherming in Nepal

Het Sherpadorp Kumjung in het Sagarmatha National Park. — Foto C. de Stoppelaar.

STOPPELAAR

mensen in agrarische nederzettingen; zij kapten en brandden grote delen van de wouden kaal voor de landbouw en de veeteelt en doodden dieren ter wille van het vlees, de huiden en de horens. Hetzelfde gebeurde in de bergen.

Enige voorbeelden van de achteruitgang: de totale Indische neushoorn-populatie in Nepal liep in 20 jaar terug van 800 naar 200 exemplaren. Van de wilde buffel, eens veelvuldig voorkomend in de Terai, zijn er nog maar 40, en van de olifant 30. Zelfs van de tijger, die enige tientallen jaren geleden het zuiden van Nepal in overgrote aantallen bevolkte, zijn er in heel Nepal niet meer dan ruim 100 exemplaren over. Hetzelfde beeld zien we bij de hooggebergte-dieren zoals de sneeuwpanter, het muskushert en de nayan (het wilde Tibetaanse schaap), die op dit moment met de uitroeiing worden bedreigd. Nauwkeurige aantallen zijn echter niet beschikbaar, hetgeen trouwens geldt voor het grootste deel van de Nepalese fauna.

Verlies onvervangbare natuurgebieden

Het verlies van onvervangbare natuurgebieden en de daarin voorkomende diersoorten is op zich zelf al een ernstige zaak, en is nog niet het enige. Nepal vormt met zijn grote bevolkingsdichtheid (13 miljoen mensen), zijn steile hellingen, met de grote sneeuw- en ijskappen

zeer kwetsbaar terrein waar de ontbossing nog steeds doorgaat. Het gevolg daarvan is toeneming van bodemerosie, landverschuivingen, overstromingen en verlies van vruchtbare akkergronden, waarvoor nieuwe gebieden moeten worden. Het stichten van nationale parken en wildreservaten kan dit probleem natuurlijk niet oplossen, maar toch is het goed dat de Nepalese regering, in samenwerking met de FAO/UNDP, een plan heeft gemaakt om de zeldzame oecosystemen en soorten te beschermen. De natuur van Nepal is nog steeds wonderschoon en zeer rijk aan soorten, doch het is niet alleen omwille van natuurbescherming dat Nepal zich de moeite getroost om soms ingrijpende maatregelen door te voeren, maar ook ter bevordering van het toerisme, waaruit het land het overgrote deel van zijn buitenlandse inkomsten genereert.

De dierenwereld

Hierachter volgt een lijstje van een aantal zoogdieren, die in Nepal voorkomen: hoofdzakelijk in de Terai (T) of in de Himalaya (H) of in beide. Waarschijnlijk komen er nog meer voor, maar van de hierachter vermelde dieren is vastgesteld dat er thans nog verscheidene exemplaren in Nepal leven:

Tijger (T), panter (T/H), nevelpanter (T/H), sneeuwpanter (H), lippenbeer (T/H), k...

Nepal is een klein land, ongeveer vier maal zo groot als Nederland. Door de zuidelijke ligging op de 30ste breedtegraad en het enorme hoogteverschil binnen het land, van 100 m hoog in de zuidelijke Terai tot 8848 m op de top van de Mount Everest, variëren de natuurlijke omstandigheden over een afstand van nog geen 200 km van subtropisch tot alpien. Deze gevarieerdheid krijgt nog een extra accent doordat brede rivierdalen als aderen de Himalaya doorsnijden, waardoor hoogteverschillen van 5000 m en meer kunnen voorkomen binnen hemelsbrede afstanden van enige kilometers.

Vanuit het zuiden gezien vinden we de volgende vegetatietypes: 'Sal'-bossen (*Shorea robusta*) in de Terai, de dennen-, eiken- en rhododendronvegetaties in de centrale heuvellanden, de berk, de zilverspar en de hemlockspar (*Tsuga*) in de hoger gelegen valleien en tenslotte de kale, boomloze steppen van de Transhimalaya in het noorden van het land, die zich uitstrekkend over het Centraalaziatisch

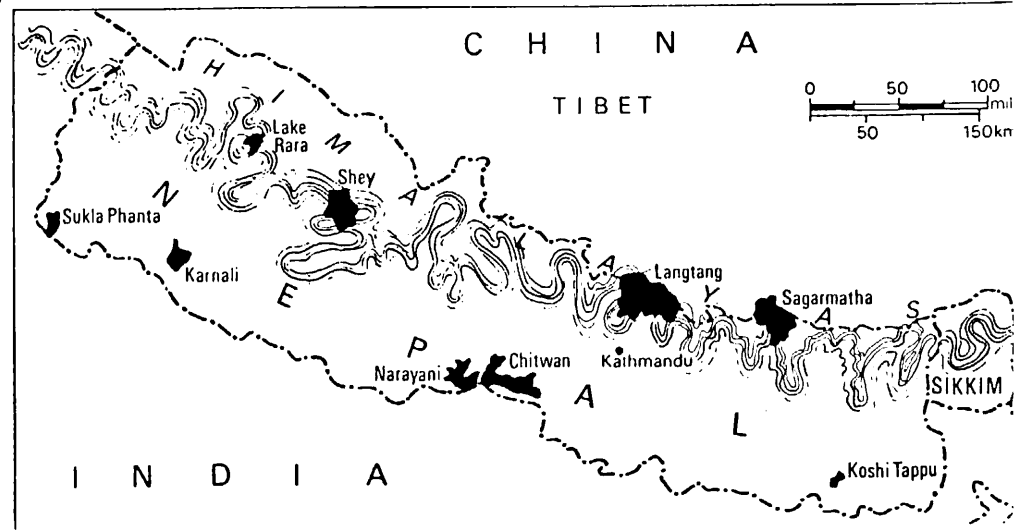
De zuidelijke wouden waren vroeger vermaard om het wild. Het waren de jachtgebieden van de koningen van Nepal en de feitelijke heersers, de erfelijke eerste ministers uit het Rana-geslacht. Zij ontvingen daar veelal hoge buitenlandse gasten om de jachtvreugde met hen te delen. Trouwe bezoekers waren o.a. de onderkoningen van India en leden van de Engelse koninklijke familie. Een grote jachtbuit kon immer gegarandeerd worden: enige tientallen tijgers, neushoorns en panters waren na een jachtpartij eerder regel dan uitzondering. De laatste overheerser van Nepal, de Maharadja Shamsher Jung Bahadur Rana, schoot in zijn leven in totaal 1500 tijgers, 750 neushoorns, 400 panters en grote aantallen andere dieren!

Oorzaken achteruitgang dierenwereld

Het was echter niet in de eerste plaats de jacht die de oorzaak was van de achteruitgang in de dierenwereld, maar vooral invloeden als habitatvermindering en stroperij. Sinds de...

526

PANDA-NIEUW, 12 (719) Juli-aug 1976 pp 90-103

Barasinghaherten in Sukla Phanta. — Foto F.E. Treurniet.

beer (H), kleine panda (H), Indische neushoorn (T), olifant (T), gaur (T), yak (H), wilde buffel (T), nayan (*Ovis ammon hodgsoni*) (H), blauwschaap of bharal (H), Himalaya-tahrgeit (H), goral (H), bosgems of serow (H), Indische antilope (T), nijlgau (T), sambar (T), barasinghahert (T), axishert of chital (T), zwijnshert (T), muntjak (T/H), muskushert (H), Gangesdolfijn (T).

Voorts komen er enkele soorten kleine katten voor, zoals de viskat en de moeraskat, en bovendien de Indische rode hond of dhole, de jakhals, de Tibetaanse vos, de gestreepte hyena en het wilde zwijn.

De nationale parken en wildreservaten

In het kaartje zijn de beschermde gebieden aangegeven, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen nationale parken en wildreservaten.

Nationale Parken

Chitwan	540 km ²
Sagarmatha	1225 „
Langtang	1224 „
Rara	100 „

Wildreservaten

Sukla Phanta	150 km ²
Karnali	360 „
Shey	410 „
Koshi Tappu	30 „
Narayani	260 „

Royal Chitwan National Park

In september 1973 werd het voormalige Royal Chitwan Shikar Reserve omgedoopt tot Royal Chitwan National Park. Het park huisvest de op één na grootste populatie Indische neushoorns ter wereld (ruim 200 exemplaren) en een 30-tal tijgers. Beide diersoorten worden thans grondig bestudeerd door resp. een Engels en een Amerikaans team. Een Engelse bioloog die al jaren in het gebied werkt is erin geslaagd 150 neushoorns individueel te onderscheiden. De Amerikaanse onderzoekers van het Smithsonian Instituut en hun Nepalese collega Tamang werken bij tijgers met de zgn. telemetrie-methode: het ombinden van kleine zendertjes na de dieren te hebben verdoofd. Op deze wijze kunnen ze de individuen met een radio-ontvanger volgen bij hun verplaatsingen over het terrein en gegevens omtrent hun leefwijze verkrijgen.

Indische neushoorn in het Chitwan National Park. — Foto F.E. Treurniet.

Axisherten in de sprong. — Foto F.E. Treurniet.

Het stropen van de neushoorns is in de laatste jaren aanzienlijk teruggelopen. Er is echter een nieuw probleem gerezen: de neushoorns plunderen de akkers van de omliggende dorpen. Hiertoe bleek het nodig rondom het grote park afsteringen aan te brengen.

In Chitwan komen nog twee bedreigde diersoorten voor: de Gangesgaviaal en de moeraskrokodil. In de Narayani-rivier worden ook af en toe Gangesdolfijnen gesignaleerd. Voorts vindt men in het park de meeste soorten zoogdieren die in het algemeen in de Terai voorkomen. Het ligt in de bedoeling Chitwan uit te breiden met het Narayani-reservaat.

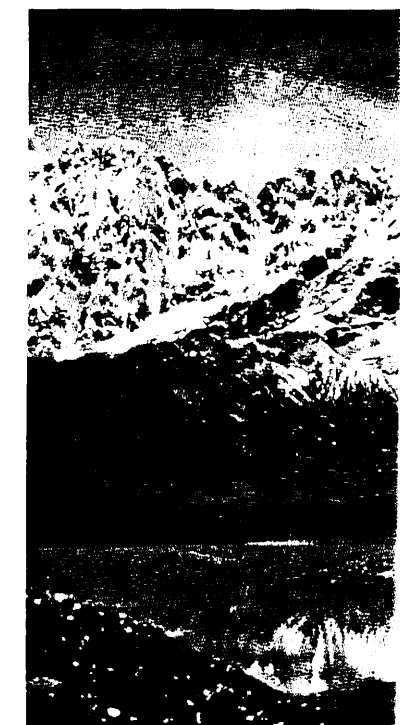
Belangrijke wildreservaten

Een tweede gebied, dat ook speciale belangstelling geniet van WWF's „Operation Tiger” is Karnali. In dit rijke wildreservaat komt de grootste tijgerpopulatie van Nepal voor. Verder naar het westen ligt Sukla Phanta, dat vorig jaar werd vereerd met een bezoek van prins Bernhard. Sukla Phanta is belangrijk omdat het een van de weinige overgebleven plaatsen is waar de barasingha wordt gevonden. De moerassen van de hier niet in cultuur gebrachte Gangesvlakte vormen een goed woongebied voor dit prachtige hert. Het kleinste wildreservaat is Koshi Tappu, ver in het oosten. Dit gebied is beschermd omwille van de laatste kudde wilde buffels, die uit nog slechts 40 exemplaren bestaat.

Natuurreservaten in de bergen

Van de vier in de bergen gelegen parken springt het Sagarmatha National Park het meest in het oog, omdat midden in dit zeer grote park de hoogste der bergen, de Sagar-

matha (Mount Everest) ligt. Dit park is voornamelijk bedoeld om zeldzame diersoorten te behoeden, of het zou de zoektocht naar de „Verschrikkelijke man”, moeten zijn. Het is meer van derland een nationaal landschapspark noemen: een mooi, nog ongeschonden natuur dat men van landschappelijk wil vrijwaren. Dit is zeer nodig op Mount Everest tegenwoordig een

Een bergmeer in het Sagarmatha National Park. — Foto F.E. Treurniet.

Het hoofdkwartier van het Langtang National Park. — Foto C. de Stoppelaar.

trekpleister van de eerste orde vormt, waardoor het gebied bloot staat aan een zeer hoge bezoekers-druk. De gevolgen daarvan zijn: afvalhopen langs de routes, ontbossing (o.m. als brandstof voor de vele toeristen) en ongecontroleerde bouwactiviteiten.

In dit Nationale Park wonen bovendien een paar duizend mensen van het vermaarde Sherpa- volk, die ernstig dreigen te gaan protesteren als alle geplande, beperkende natuurbeschermingsmaatregelen doorgang zullen vinden. Het is daarom gelukkig dat de Nepalese regering in deze zeer netelige kwestie hulp krijgt van de Nieuw-Zeelanders, welk volk immers zeer sterk met dit gebied is verbonden omdat één hunner, sir Edmund Hillary, samen met Sherpa Tenzing, als eerste de Mount Everest bedwong.

Ongeveer 150 km naar het westen ligt Langtang, het tweede grote nationale (landschaps) park van Nepal. De belangrijkste landschappelijke elementen zijn hier de 7250 m hoge Langtang Tiring en de heilige Gosainkund-

zoals: tahr, serow, goral, muskushert, muntjak, panter, kraagbeer en kleine panda. De aanwezigheid van sneeuwpanter, wolven en bharal wordt vermoed.

Nog meer westwaarts, in het Dolpo-district, vinden we Shey, dat speciaal is bedoeld om een grote populatie bharals bescherming te verlenen. Ten slotte is er in West-Nepal nog het wonderschone Lake Rara National Park, een dicht beboste reeks heuvels rondom het mooiste en hoogste bergmeer in Nepal. Naast alle in Langtang voorkomende zoogdiersoorten vindt men hier ook veel watervogels, die dit meer op de trek aandoen.

Wetenschappelijk onderzoek

Behalve in Chitwan waar neushoorns en tijgers worden bestudeerd, worden in meer parken in de Terai individuele onderzoekingen gedaan over diverse diersoorten, zoals het barasinghahert. In Karnali stelt men een onderzoek in naar de prooidieren van de tijger. Voor de bergparken Everest en Langtang zijn resp. de Nieuw-Zeelanders en de Engelsen een wetenschappelijk project aan het voorbereiden, dat een integrale studie zal omvatten naar sociale structuren, toerisme, vegetatie en fauna van de gebieden.

Het bureau voor Wildlife and National Parks zoekt nog biologen, die aan de wildstudie in de beschermde gebieden willen meewerken, om op die manier tot een zo verantwoord mogelijk faunabeheer te kunnen komen. Over het algemeen zijn de onderzoekingen, die nog gedaan moeten worden, niet gemakkelijk uit te voeren, zoals in het geval van de Himalaya-tahr, een geit die alleen in zeer ontoegankelijke terreinen zijn domicilie heeft.

In Nepal heeft men op dit moment evenwel grotere belangstelling voor twee andere zaken: het probleem van de volksverplaatsing (resettlement), en verder: hoe komt men aan het nodige geld.

Volksverplaatsingen

In de parken Chitwan, Rara en Langtang wil de Nepalese regering de mensen die daarin wonen naar elders overbrengen. De andere parken zijn onbewoond, en in Everest, waar duizenden Sherpa's wonen, laat men de situatie zoals die is, zij het dat men daar bepaalde beperkende maatregelen wil nemen t.a.v.

bewoners verhuizen opwerk.

De volksverplaatsing in de drie eerder genoemde parken is een zeer moeilijke zaak. Zo wonen in Langtang Tibetaanse vluchtelingen, die niet weg willen. In Rara wil de zeer arme, van marginale landbouw levende en aan lepra lijdende bevolking zelf wel weg, maar men kan er geen goede andere gebieden voor vinden. Bovendien gaan al deze verhuizingen gepaard met zeer hoge kosten.

Er is geld voor nodig!

Frank Poppleton, de FAO-project-manager in Kathmandu (de opvolger van John Blower), zei met betrekking tot de primaire noden en wensen van de Nepalese regering t.a.v. de natuurbescherming: „Of course they want research. But what they really want is a bloody lot of basic help!” Een krachtige uitspraak,

voet maar al te vaak staan het meer voor de negen parken en reservaten gaat bij elkaar ruim \$ 8 miljoen kosten, zoal heer Mishra, de enige in het buitenland geleide Nepalese oecoloog, in een onlangs schenen rapport heeft becijferd. Aange Nepal het twijfelachtige genoeg geniet te komen op de lijst van de armste 25 landen ter wereld, is het duidelijk dat het land enorme bedrag bij lange na niet zal kunnen opbrengen. Toch is het zeer nodig dat het komt, zodat de mooie plannen niet alleen plannen blijven, maar kunnen worden opzette in de noodzakelijke maatregelen om nog steeds benadigd rijke natuur van het land te redden.

Weipootseweg 71
Zoeterwoude

C.F. DE STOPPEL
STOFFELAAR

Rangerdag in „De Hamert”

Op zaterdag 24 april werd er door het Wereld Natuur Fonds voor de Rangers in Limburg een Rangerdag georganiseerd. Met twee auto's vertrokken we naar het landgoed „De Hamert” (Stichting Limburgs Landschap), dat niet ver van Venlo ligt. Het weer was niet bepaald zonnig; het waaide erg, maar het regende gelukkig niet.

Om 10.00 uur kwamen we aan in „De Hamert”, een boerderijtje met veel veld en nog meer bossen. We parkeerden de auto in een daarvoor bestemde weide en gingen de werkschuur binnen, waar we de consumptiebonnen kregen. Toen alle Rangers en ouders binnen waren, kregen we van een meneer met wit haar een welkomstwoord toegesproken en hij stelde ons ook alle medewerkers voor. We kregen hierbij ook nog koffie met een koekje, die een complimentje waard zijn.

Er waren honderd Rangers en vijftig ouders gekomen. Om 10.30 uur gingen de ouders met een boswachter, die Vink heette, door het landschap wandelen. Dit moet volgens mijn ouders erg interessant geweest zijn.

De Rangers mochten kiezen tussen verschil-

tograferen, nestkasten bouwen, observeren dierensporen en knutselen met voorwerpen uit de natuur. Die morgen is té vlug gegaan en we hebben veel lol gehad. Om één kwamen we weer allemaal terug naar werkschuur, waar we soep en broodjes kregen. De soep was meer dan lekker; ik ben een keer mijn kommetje gaan vullen. De anderen schenen hem ook lekker te vinden, de twee grote melkbussen waren leeg tot bodem!

Toen kwam de speurtocht aan de beurt. Ging door de bossen van het landgoed weg kon men vinden, door de kleine pootjes te volgen, die op bomen en paletjes geplakt waren. Er waren ook opdrachten te voeren, die gedeeltelijk leerzaam waren. Ze zeiden bijv. ook waar je goed kijken naar een nest of spechtegat in een boom. Als die naar onder viel in zijn slaap, viel het water.

Tot vier uur duurde deze speurtocht en konden we in de schuur de nog overgebleven broodjes opeten; nou, dit liet ik me geen keer zeggen, want de speurtocht had hongerig gemaakt.